

Total number of printed pages-8

UR25-D25 [POL1103SE/POL1103SE (B)]

2025

POLITICAL SCIENCE

(SEC)

Full Marks : 50/20

Time : Two hours/One hour

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Special Instructions for Candidates :

Candidates of Regular Batch (2025) will answer questions from Section A.

Candidates of Arrear Batch (2024) will answer questions from Sections A, B and C.

Candidates of Arrear Batch (2023) will answer questions from Sections A, B and C.

Paper : POL1103SE

(Parliamentary Procedures and Practices)

Section-A

1. Answer the following as directed : $1 \times 3 = 3$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশমতে উত্তৰ লিখা :

(a) Who decides whether a bill is a Money Bill or not ?

এখন বিধেয়ক অর্থ বিধেয়ক হয়নে নহয় তাক নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ ক্ষমতা কাৰ হাতত আছে?

- (b) When was the First Amendment to the Indian Constitution made ?
ভাৰতীয় সংবিধানৰ প্ৰথম সংশোধনী কেতিয়া কৰা হৈছিল?
- (c) What are Parliamentary Standing Committees ?
সংসদৰ স্থায়ী সমিতি বুলিলে কি বুজা?
2. Answer the following question : $2 \times 1 = 2$
তলত দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
Mention *two* differences between question hour and zero hour.
প্ৰশ্নকাল আৰু শূন্যকালৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
3. Write short notes on *any three* of the following : $5 \times 3 = 15$
তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :
(a) Article 115 of the Indian Constitution
ভাৰতীয় সংবিধান অনুচ্ছেদ ১১৫
(b) Amendment process of the Indian Constitution
ভাৰতৰ সংবিধানৰ সংশোধনী প্ৰক্ৰিয়া
(c) Functions of Joint Parliamentary Committee
যৌথ সংসদীয় সমিতিৰ কাৰ্য্যৱলী
(d) Types of Cut Motion
কৰ্তন প্ৰস্তাৱৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ
(e) Differences between censure motion and no-confidence motion
নিন্দাসূচক প্ৰস্তাৱ আৰু অনাস্থা প্ৰস্তাৱৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ

Section-B

1. Answer the following question : $1 \times 1 = 1$
তলত দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
What is bill ?
বিল বা বিধেয়ক বুলিলে কি বুজা?
2. Answer the following questions : $2 \times 2 = 4$
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :
(a) Write *two* differences between public bills and private members' bills.
চৰকাৰী আৰু বেচৰকাৰী বিধেয়কৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।
(b) What is the primary function of the Ethics Committee ?
নীতি সমিতিৰ প্ৰধান কাম কি?
3. Write short notes on *any two* of the following : $5 \times 2 = 10$
তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :
(a) Article 110 of the Indian Constitution
ভাৰতীয় সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ১১০
(b) Procedure of passing ordinary bills in Parliament
সংসদত সাধাৰণ বিধেয়ক গৃহীত হোৱা প্ৰক্ৰিয়া
(c) Types of questions asked during question hour in Parliament
প্ৰশ্নকাল চলি থকা সময়ছোৱাত সংসদত সোধা প্ৰশ্নৰ প্ৰকাৰসমূহ

Section-C

1. Answer the following question : $1 \times 1 = 1$
তলত দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
What is Finance Bill ?
ৰাজহ বিধেয়ক বুলিলে কি বুজা?
2. Answer the following questions : $2 \times 2 = 4$
তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :
(a) Write *any two* differences between ordinary bills and money bills.
সাধাৰণ বিধেয়ক আৰু অৰ্থ বিধেয়কৰ মাজত থকা যিকোনো দুটা পাৰ্থক্য লিখা।
(b) Mention *two* functions of Business Advisory Committee.
কাৰ্য পৰিচালনাবিষয়ক পৰামৰ্শদাতা সমিতিৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।
3. Write short notes on *any two* of the following : $5 \times 2 = 10$
তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :
(a) Article 112 of the Indian Constitution
ভাৰতীয় সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ১১২
(b) Joint session of Indian Parliament
ভাৰতৰ সংসদৰ যুটীয়া বৈঠক
(c) Conditions for Adjournment Motion in Lok Sabha.
লোকসভাত সভাস্থগিত প্ৰস্তাৱ উত্থাপনৰ চৰ্তসমূহ

POL1103SE (B)

(Political Institutions and Its Practices in India)

Section-A

(Marks : 20)

1. Answer the following questions as directed : $1 \times 3 = 3$
তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ দিয়া :
(a) The Union Legislature of India is bicameral. (Write True or False)
ভাৰতৰ সংসদ দ্বি-সদনীয়। (শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
(b) Who appoints the Chief Election Commissioner of India.
ভাৰতৰ মুসা নিৰ্বাচনী আয়ুক্তক কোনে নিযুক্তি দিয়ে?
(c) There is a provision for organization of Public Service Commission in the Article 315/316/317/321 of the Indian constitution.. (Choose the correct option)
ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৩১৫/৩১৬/৩১৭/৩২১ নং অনুচ্ছেদত লোকসেৱা আয়োগৰ গঠনৰ বিধান কৰা হৈছে।
(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)
2. Mention *two* privileges enjoyed by the members of parliament in India. 2
ভাৰতৰ সংসদৰ সদনসকলে উপভোগ কৰা দুটা বিশেষাধিকাৰ উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes : *(any three)* 5×3=15

চমু টোকা লিখা : *(যিকোনো তিনিটা)*

(a) The Power of Judicial review of the Supreme Court of India.

ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়িক সমীক্ষাৰ ক্ষমতা।

(b) Power and functions of Union Public Service Commission.

কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যাবলী।

(c) Financial relation between Centre and State.

কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ মাজৰ বিত্তীয় সম্পৰ্ক।

(d) Division of Power in Indian Federalism.

ভাৰতীয় যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদত ক্ষমতাৰ বিভাজন।

(e) Power and functions of Election Commission of India.

ভাৰতৰ নিৰ্বাচন আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যাবলী।

Section-B

(Marks :15)

4. Who was the founder of the Indian local self government institution ? 1

ভাৰতৰ স্থানীয় স্বায়ত্বশাসনৰ অনুষ্ঠানৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন আছিল?

5. Mention *two* subjects stated in the concurrent list. 2

সমবৰ্তী সূচীৰ অন্তৰ্ভুক্ত দুটা বিষয় উল্লেখ কৰা।

6. Write *two* functions of State Human Rights Commission. 2

ৰাজ্যিক মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ দুটা কাৰ্য্য লিখা।

7. Write short notes : *(any two)* 5×2=10

চমু টোকা লিখা : *(যিকোনো দুটা)*

(a) Legislative Power of Indian Parliament

ভাৰতীয় সংসদৰ আইনগত বা বিধায়িনী ক্ষমতা

(b) Role of National Human Rights Commission

ৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ ভূমিকা

(c) Features of Indian Federalism

ভাৰতীয় যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

Section-C

(Marks :15)

8. Under which Article of the Indian Constitution is the Inter-State Council formed ? 1

ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদৰ অধীনত আন্তঃ ৰাজ্যিক পৰিষদ গঠন কৰা হৈছে।

9. Mention *two* features of 73rd Amendment of the Indian Constitution. 2

ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৭৩তম সংশোধনীৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

10. Write *two* challenges faced by Indian Federalism. 2

ভাৰতীয় যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদে সন্মুখীন হোৱা দুটা প্ৰত্যাহ্বান লিখা।

11. Write short notes : (*any two*) 5×2=10

চমু টোকা লিখা : (যিকোনো দুটা)

- (a) Emergency Power of President of India

ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ জৰুৰীকালীন ক্ষমতা

- (b) Functions of Inter-State Council

আন্তঃ ৰাজ্যিক পৰিষদৰ কাৰ্য্যাবলী

- (c) National Green Tribunal

ৰাষ্ট্ৰীয় সেউজ প্ৰাধিকৰণ